

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

Și cel ce m'a trimis pe mine, este cu mine. Nu m'a lăsat singur Tatăl, căci eu cele plăcute lui fac pururea.

Ioan 8, 29.

Trăiască Regele.

Luni 28 c. s'a înapoiat în Capitală M. S. Regele Carol II-lea, însoțit de Măria Sa Marele Voevod Mihai, venind din străinătate. Țara întreagă l-a făcut o primire entusiată, semănându-i calea cu flori, ca unui rege triumfător. Căci pentru întâia oară după războiu am putut vedea o ambasadă strălucită, îndeplinită succesiv în Anglia, Franța, Germania și Belgia, care a adus României un spor de prestigiu extraordinar. Pretutindeni Suveranul nostru a fost întâmpinat cu onoruri neobișnuite, pretutindeni El a pus în evidență o personalitate excepțională, ce cuceră fără rezervă.

În admirabilele cuvântări ce Le-a rostit, în convorbirile număroase ce Le-a avut, Majestatea Sa Regele Carol II-lea s'a dovedit un diplomat neîntrecut, stăpânind toate datele problemelor europene cu o artă desăvârșită. În atmosfera așa de apăsătoare de azi, când fiecare clipă poate aduce complicații grele, cu repercusiuni nebănuite și asupra regiunilor dunărene, grija supremă a Suveranului nostru iubit se îndreaptă către asigurarea păcii, sub scutul căreia România să se poată dezvoltă în toate domeniile. Punerea frontierelor noastre definitive la adăpost de orice apetituri bolnave, eră de sigur preocuparea determinantă în aceste întrevederi istorice, și din comunicatele ce s'au dat presei ca și din tâlcuirile ei s'a putut constata, că succesul a fost deplin sub toate raporturile.

Eră deci firesc, ca nașterea să se simtă mândră de Suveranul ei mare, și să-L aclame în explozii de bucurie la revenirea victorioasă în Țară. Niciodată n'a fost mai caldă ca acuma urarea colectivă, pe care o facem și noi, strigând însufleții: TRĂIASCĂ REGELE!

CONGRESUL GENERAL AL F. O. R.-ULUI DELA TÂRGU-MURĂȘ

Un ținut în sărbătoare.

Zilele de 26, 27 și 28 Noembrie a. c. vor rămânea ca o viguroasă afirmare a ortodoxiei ardeleni în orașul durerilor de ieri și al triumfurilor de astăzi. Frăția ortodoxă română a reușit și de astădată să concentreze la Tg.-Murăș un impresionant număr de clerici și mireni intelectuali, apoi mii de țărani din regiunea Murășului, cari au dat orașului, încă plin de străini, o puternică respirație românească. Li aducea pe toți aceeași dragoste mare de legea strămoșească și aceeași voință de luptă pentru ca ea să fie izvorul renașterii neamului în noua epocă constituțională a României.

Acest gând l-au exteriorizat așa de bine conducătorii orașului și județului Tg.-Murăș prin primirea deosebit de caldă, făcută comitetului central FOR. Sâmbătă 26 c. în gara orașului, unde se găseau străjerii școlilor, doamnele din comitete, capii de autorități și muzica militară. Cuvântul de bun sosît l-a rostit d-l Aurel Baciu, președintele FOR.-ului din cercul Tg.-Murăș, fost subsecretar de stat, căruia i-a răspuns d-l președinte general prof. Sextil Pușcariu.

Ședința consiliului general.

După masă la ora 4 a avut loc la Primărie ședința consiliului general prezidată de prof. Sextil Pușcariu, în prezența P. S. episcop Vasile Lăzărescu al Caransebeșului. S'a examinat situația de fapt a secțiilor eparhiale făcându-se diferite sugestii pentru activitatea viitoare. Incadrarea studențimii în activitatea FOR.-ului a fost primită cu mare bucurie. Apoi s'a discutat punct de punct Moțiunea, ce urma să fie supusă Congresului în ziua a 3-a. Chestiunea reunirii bisericilor românești a fost desbătută într-o atmosferă senină, convenindu-se de a se evita ori ce ar putea tulbura apropierea sufletelor din cele două strane.

Seara la ora 6 s'a făcut în biserică cea mare slujba prevegherii, a utreniei și mărturisirea membrilor, cari de astădată au fost mai număroși decât oricând. Am ieșit dela slujba sfântă cu un sentiment de adâncă

mângâiere, ce ne pregătea pentru praznicul de a doua zi.

Liturgia arhierescă.

Duminică dimineața la ora 8^{1/2} a început sf. liturghie săvârșită de P. S. S. episcop Vasile al Caransebeșului și Nicolae al Clujului, înconjurăți de un mare sobor de preoți și doi diaconi. A cântat admirabil corul mixt al bisericii, dirijat de maestrul C. Alexandrescu. Dela solemnitatea sfântirii nu s'a mai văzut atâta lume, care ocupase și ultimul loc în falnica biserică. Toate galeriile erau înțesate de tinerimea școlară, dornică să vadă o slujbă arhierescă de zile mari.

La priceasnă P. S. episcop Nicolae Colan a rostit cu mare elan creștin o predică înălțătoare, tâlcuind parabola tânărului bogat din evanghelie, care caută mântuirea. Într'un final mișcător P. S. Sa a zugrăvit misiunea FOR.-ului, care își ține congresul anual la Tg.-Murăș.

A urmat clipa emoționantă a împărțirii membrilor foriști cu sf. cuminătură, din mâinile P. S. episcop Vasile al Caransebeșului. Poporul care era de față privea uimit cum frunțașii cărturari îngenunchiau smeriți în fața altarului, primind cu evlavie trupul și sângele Domnului spre iertarea păcatelor și viața de veci. Era pilda cea mai sublimă de îndreptare și îndrumare, ce se dădea celor mici din galerii pentru a deveni buni ortodocși și vrednici români în slujba lui Dumnezeu și a neamului.

Deschiderea solemnă.

La ora 12 din zi s'a făcut deschiderea festivă a Congresului în sala cea mare a Primăriei. Ea s'a dovedit cu totul neîncăpătoare pentru mulțimea ce venise la acest mare praznic ortodox. Având la dreapta și stânga sa pe cei doi Ierarhi, d-l prof. Sextil Pușcariu deschide congresul cu splendidă cuvântare, pe care am dat-o în numărul trecut al gazetei. Impresia ce a produs-o asupra asistenței, a fost din cele mai puternice. Ilustrul academician a expus preocupările noului veac într-o formă magistrală, luminând încă odată semnificația ortodoxiei și dezvoltarea neamului. Pa-

sagiul care punea din nou problema refacerii unității noastre religioase, a fost subliniat de public cu aplauze entusiaste.

Îndată după președinte a vorbit P. S. episcop Vasile al Caransebeșului, care aduce binecuvântarea Ierarhilor și elogiază activitatea FOR.-ului din cei 5 ani de existență. Organ de ajutor al chiriarhilor, FOR.-ul merită toată recunoștința Bisericii, ale cărei idealuri le slujește.

S'a dat cuvântul celor cari au ținut să salute congresul FOR.-ului, vorbind pe rând d-l Aurel Baciu în numele secției eparhiale a FOR.-ului, subliniind importanța Congresului. Prea Cuviosul protopop Ștefan Rusu în numele Bisericii ortodoxe, prot. I. Pop în al celei greco-catolice, care răspunzând apelului făcut de președintele congresului a declarat, că și biserica lui dorește din tot sufletul restabilirea unității religioase. Sala întreagă a primit cu satisfacție solia aceasta. A vorbit apoi cu neîntrecut entuziasm d-l general Georgescu, comandantul garnizoanei, îndelung ovationat de asistență. D-l Buțureanu, prim-președintele Curții de apel a adus salutul înțelept al justiției, păr. consilier eparhial Dr. V. Sava al Societății femeilor ortodoxe din Cluj, d-na Roșca al Societății femeilor ortodoxe din Tg.-Murăș, d-l P. Roșca secretar general pe acela al ținutului Murăș, d-l col. Dimitriu al județului Murăș, d-l general Dr. Curta al orașului Tg.-Murăș, d-l Crețu pe al profesorilor secundari, d-l I. Puia al corpului didactic primar, d-l I. Bozdoc pe al Astei și d-l Lupșa pe al Ligii culturale. Toți au accentuat importanța Bisericii ortodoxe în rosturile Statului întregit și rolul folositor ce revine FOR.-ului.

Telegrame omagiale.

Secretarul general, d-l prof. I. Mateiu, dă citire următoarele telegrame în numele Congresului:

M. S. Regelui Carol II-lea,
București.

Cărturarii mireni din Ardeal și Banat întruniți la Tg.-Murăș în al 5-lea Congres anual al Frăției ortodoxe române, își exprimă sentimen-

tele lor de nețărmită fidelitate către Majestatea Voastră, care sprijinindu-Vă pe adevărurile Bisericii strămoșești inaugurați marea epocă de renaștere a României, înălțându-i prestigiul în lume și asigurându-i veșnicia hotarelor întregite.

Președinte Sextil Pușcariu.
Secretar general Ion Mateiu.

Prea Fericitului Patriarh
MIRON CRISTEA,
Președintele Consiliului,
București.

Frăția ortodoxă română, serbându-și în Congresul general dela Tg.-Murăș cea de a 5-a aniversare a existenței sale, trimite omagiile ei respectoase Prea Fericirii Voastre, care ați prezidat marea solemnitate a înființării din 1933 și roagă pe Dumnezeu să Vă dăruiască zile îndelungate spre a ne bucura de ocrotirea idealurilor sfinte pentru care luptăm.

Președinte Sextil Pușcariu,
Secretar general Ion Mateiu.

D-nei Eliza I. I. Brătianu,
București.

Românii ortodocși din Ardeal întruniți la Congresul FOR.-ului trimiț omagiul lor de adâncă recunoștință celui ce prin credință neștrămutată în virtuțile neamului a făcut să ia ființă visul părinților noștri și declară solemn că nu există mână omenească să poată muta din loc ceea ce dreptatea cerească a înfăptuit pentru vecie.

Sextil Pușcariu, președinte.
Ion Mateiu, secretar.

La ora 1 $\frac{1}{2}$ p. m. ședința de deschidere ia sfârșit.

Masa frățească.

În sala de oglinzi a Palatului cultural a avut loc o masă frățească de 200 tacâmuri prezidată de către P. S. S. Episcopii Vasile al Caransebeșului și Nicolae al Clujului. D-l prof. Sextil Pușcariu a toastat pentru M. S. Regele Carol II-lea, în aclamațiile însuflețite ale sălii întregi. Era să fie singurul toast protocolar. S'a făcut totuși o excepție pentru marele nostru istoriograf prof. I. Lupaș, care neputând aduce salutul Institutului de istorie națională în ședința de deschidere a Congresului, a cerut favoarea de a-l rosti aici. Și astfel am avut prilejul fericit de a asculta una din cele mai vibrante evocări a martirilor credinței ortodoxe din acele părți mureșene, în frunte cu mitropolitul Dosoftei, aruncat de principele Apafy în temnița din Iernut, unde deși pus în lanțuri, totuși nu pregeta să zugrăvească frumoase icoane întru proslăvirea credinței dreptcredincioase. A îndemnat de încheiere pe fruntașii Bisericii să ridice un monument acestor mucenici ai ortodoxiei. Asistența i-a făcut mari ovații prof. Lupaș.

Pomenirea lui Octavian Goga.

La ora 4 p. m. d-l Ion Petrovici, profesor universitar și membru al Academiei Române a rostit în sala cea mare a Palatului cultural o minunată conferință de aproape 2 ore, despre

Octavian Goga. Într-o amănunțită analiză literară cu citații numeroase ne-a arătat valoarea neprețuită a operei lui poetice, atât de originale, ca să treacă apoi la luptătorul de temperament, care a militat cu resurse cerebrale incomparabile pentru înfăptuirea idealului național și în urmă pentru consolidarea Patriei întregite în spirit autentic românesc. E de sigur dificil, să rezumăm aici o conferință atât de strălucită, care a încălzit inimile tuturor. Sperăm s'o vedem cândva tipărită spre a-i gusta toate finețele, atât de familiare omului de artă care este d-l Petrovici.

Concertul religios.

În aceeași sală publicul s'a desfășurat în continuare ascultând concertul religios organizat de Conservatorul orașului Tg.-Murăș. Corul mixt al catedralei dirijat de d-l C. Alexandrescu a cântat trei bucăți: Lăsați pruncii să vie la mine, de Ioana Ghika Comănești, Sfânt și Prețioasă, de Oct. Z. Vancea, un Heruvic de Muzicescu transcris pentru vioară, violoncel și pian executat de dd. Gh. Ionescu, Gh. Kozma și O. Z. Vancea, profesori la Conservator; dirijorul C. Alexandrescu a cântat cu o voce caldă de belcanto; Nu pricep curată de Cucu și Acestea zice Domnul de S. Drăgoi, acompaniat la violoncel și pian de d-nii Gh. Kozma și O. Z. Vancea. Au urmat două bucăți la orgă executate de prof. R. Zsizsman: Muzicescu, Concertul II. și Coral de C. Franck, și de încheiere Imnul regal, transcris pentru orgă de același maestru. Aceste bucăți au zguduit sala. În program a figurat și un cântec popular executat de corul țărănesc din comuna Deda, mult aplaudat.

Ședința a doua.

Luni 28 c. a avut loc în monumentala biserică nouă a doua liturghie, după care Congresul și-a continuat desbaterile tot în sala festivă a Primăriei, fiind de față și P. S. episcop Vasile al Caransebeșului. Prof. I. Mateiu dă citire raportului general care a fost urmărit cu interes de asistență.

La propunerea P. S. episcop Vasile, Congresul hotărăște să amâne pentru anul viitor alegerea comitetului central și a consiliului general.

D-l Ioan Vescan citește Moțiunea, pe care Congresul o adoptă în unanimitate.

Președintele declară închis congresul al 5-lea, mulțumind tuturor pentru sprijinul dat la reușita atât de frumoasă a praznicului Frăției ortodoxe.

În cuvinte mișcătoare d-l Aurel Baci exprimă satisfacția Murășenilor că li s'a dat prilejul fericit de a găzdui această înălțătoare afirmare ortodoxă și națională, ce va rămânea neștearsă în amintirea poporului din aceste ținuturi.

EVANGHELIA

Luca 13, 10—17.

Sărbătorile — dintre cari locul întâu îl ocupă Dumineca, ziua Învierii — nu sunt zile de odihnă, ci de lucru stăruitor; nu sunt destinate trândăvelii, ori goanei după plăcerile și desfătările trupului, ci sunt destinate reculegerii, desbrăcării de deșertăciunile lumești, renașterii în cuget nou, în viață nouă, în voință nouă.

Mântuitorul ne îndeamnă să desținăm sărbătorile — cel puțin sărbătorile! — cinstirii lui Dumnezeu și această cinstire să o facem mai ales prin fapte bune. Dar în rândul faptelor bune locul de căpetenie, punctul de mănecare al tuturor faptelor bune, ce ni le prilejuește bunătatea sufletului nostru și nevoile semenilor noștri, îl constituie faptele bune ce le datorăm propriului nostru suflet.

Iar dintre acestea, cea dintâiu e cercetarea bisericii. Profetul dă bisericii numirea de casă a Domnului și poartă a cerului. Aci credinciosul stă față în față cu Dumnezeu cel întrupat în taina sf. Cuminecături. Mîntea primește aci adevărurile mîntuitoare, simțirea să îmbogățește cu iubirea poruncilor divine și voința se fortifică cu har ceresc.

Împotriva dușmanilor, cari îi periclitau ființa, neamul românesc a ridicat cetăți de peatră și biserici de lemn. Cele dintâiu au fost puține, dar cele de a doua n'au lipsit din preajma nici unui cătun. Popoare cu cetăți, cari și n'ruinile lor stărnesc admirația omului modern, obicinuit cu realizări gigantice, au dispărut; noi, cu modestele noastre biserici de lemn, trăim.

Acele, care au mai rămas să vestească vremuri de grele încercări, înainte de toate poartă pecetea modestiei. Dar, zidite diu materialul, pe care îl dădea codrul, frate cu românul, de meșteri, cari își făceau planul pe fața casei cu cărbune, — ele sunt dovada nobilității noastre. Aspectul lor estetic, eleganța liniilor și armonia părților nu e mai prejos decât ale monumentalelor catedrale din Apus. Și unor oameni, cari adeseori luau jugul pe umeri, în locul bouului, care lipsea, le prisoseau, totuși, banii, ca să le înzestreze cu odoare și cărți scumpe. În vechile biserici românești era suflet rupt din sufletul enoriașilor.

Dar ceia ce aa primit în schimb e mai presus decât toate bunurile lumii. E omenia. I. G.

1 Decembrie 1938

S'au împlinit Joia trecută 20 de ani dela marea adunare din Alba-Iulia, care a proclamat unirea Ardealului și Banatului cu Regatul liberator. A fost evenimentul istoric cel mai covârșitor, din câte s'au înregistrat în cursul existenței noastre milenare. El n'a venit ca o surpriză, ci ca o împlinire firească a sfintelor noastre aspirații naționale, după veacuri de credință și lupte eroice. Ne-am întregit hotarele, fără a lua ceva din drepturile altora, căci dela Nistru pân' la Tisa pământul acesta e semănat cu mormintele strămoșilor și cu graiul urmașilor lor.

Jertfele aduse pentru împlinirea visului nostru au fost din

cele mai dureroase, cum puține nații le-au consimțit. Biserica le-a adus și ea din plin, prin mucenicii credinței, cari au întreținut fără întrerupere legăturile sufletești cu frații din celelalte țări, afirmând mereu o unitate culturală pe care se zideă puternic ideea unității noastre politice. Apostolii ei cei mai devotați au fost incontestabil preoții noștri, cărora se cuvine să le slăvim amintirea și să le urmărim idealismul jertfelnic.

Ardealul eliberat știe ce dă-torează Bisericii, care singură i-a fost scut și îndrumătoare în veacurile de robie străină. De aceea, rămânându-i credincioasă și în viitor, va lupta cu neînfrântă voință sub steagul ei, ca hotarele să nu-i fie clătinate de nici un dușman, iar România să se înalțe mereu spre culmile gloriei sub domnia marelui Rege ortodox Carol II-lea.

Prof. I. LUPAȘ despre reforma Academiei teologice.

Ziarul Curentul publică în Nr. din 15 Nov. un interview luat prof. univ. I. Lupaș, cu privire la situația creată Academiei teologice. Il reproducem pentru importanța lui.

„În trecere prin capitala Transilvaniei, am avut prilej să întâlnesc pe d. prof. Lupaș, tocmai când ieșea dela lecțiunea, prin care și-a inaugurat cursul de Istoria contemporană a Românilor, la Universitatea din Cluj. Întrebându-l ce crede cu privire la noul regim creat, prin decretul de raționalizare a învățământului superior, pe seama academiilor de teologie, d-sa a binevoit a-mi răspunde:

— Nu cunosc motivele cari vor fi determinat comisiunea restrânsă — la lucrările căreia nici nu știu dacă a participat vre-un reprezentant al acestor Academii — să micșoreze rolul și importanța unor așezăminte, cari merită în orice împrejurări să stea pe aceeași treaptă cu academiile de comerț și cu cele de agricultură, întrucât și studenții și profesorii lor trebuie să aibă pregătire egală cu ai acestora din urmă și chiar cu studenții și profesorii oricărei facultăți.

Știu că prin decretul promulgat în timpul când funcționa ca ministru al educației naționale P. S. Episcop Nicolae Colan, se găsisse o soluție corespunzătoare pentru satisfacerea necesităților învățământului teologic superior, armonizându-se în chip lămurit și rațional rostul academiilor împreună cu al facultăților de teologie, deopotrivă de necesare și utile pentru pregătirea clerului de mâine, care trebuie să aibă cunoștințe bogate, să nu fie însă lipsit nici de sentimentul vocațiunii pen-

tru dificila sa misiune de apostolie religioasă-culturală.

Intr-o ședință a congresului național-bisericesc din București am avut ocazie să arăt că Facultățile funcționând în condiții normale, pot împărtăși mai multă știință, câtă vreme Academiiile de teologie, sub directa și neîntrerupta priveghiere a chiriarhilor asupra cărora apasă întreaga răspundere pentru felul cum sunt îndrumate, vor fi în stare să producă roade mai bune pentru educația bisericească a viitorilor preoți. Apostolul Pavel scrie că „știința sumește, iar dragostea zidește...”

Toți cei chemați a rosti vre-un cuvânt în chestiuni privitoare la pregătirea viitorilor preoți, ar fi bine să nu uite niciodată sfatul împărtășit, cu prilejul întâiului centenar dela înființarea Seminarului Central din București, de M. S. Regele Carol II mărturisind în cuvinte memorabile că tineretul României are nevoie să fie educat „într-o școală obləduită de bisericească” deoarece „preoția nu este numai un produs al învățării, ci este mai presus de toate un produs al credinței și al chemării sufletești.”

FRĂȚIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ (F. O. R.) întrunită în al 5-lea Congres anual la Tg.-Murăș, în zilele de 26, 27 și 28 Noemvrie 1938 a votat cu unanimă însuflețire următoarea

M O Ţ I U N E

1. Congresul se închină cu respectuoasă iubire și profund devotament în fața M. S. Regelui Carol II-lea ocrotitorul înțelept al bisericii naționale și susținătorul idealurilor ei în cadrul marelui acțiuni de renaștere a țării.

2. Iși înnoiește sentimentele de stimă nemicșorată către Înălții noștri Ierarhi, cari din posturile lor de grele răspunderi bisericești veghează la apărarea prestigiului și intereselor ortodoxe.

3. Intâmpină cu bucurie alegerea P. S. Arhiepiscopului Vasile Stan, în scaunul restauratei Episcopii de Maramurăș și roagă să fie soluționată cât mai curând și problema Episcopiei Timișoarei, ca o cetate de rezistență la frontiera etnică din apus.

4. Roagă On. Guvern să ia măsuri urgente ca acordul încheiat de un an de zile cu privire la fundațiunea Gojdu, să fie în sfârșit, ratificat de Budapesta în termen fix, spre a putea pune studențimea noastră săracă în drepturile ce i se cuvin.

5. Salută cu satisfacție proclamarea principiului școlii confesionale de către M. S. Regele Carol II-lea și reorganizarea învățământului teologic prin legea din 19 Mai a. c., care așează Academiiile noastre teologice în cadrul învățământului superior. Cum însă, abia la câteva luni noua lege de raționalizare a învățământului Universitar coboară Academiiile teologice la categoria școlilor intermediare, roagă cu toată stăruința On. Guvern să revină, menținând integral legea din 19 Mai a. c., care așează și clerul din Ardeal în drepturi egale cu cel din restul țării.

6. Conștienți că primejdiile ce se anunță tot mai îndrăznețe la hotarele noastre trebuie să ne găsească într-o deplină solidaritate sufletească, întindem din nou o mână caldă fraților noștri greco-catolici, spre a desăvârși unitatea politică și cu unitatea religioasă. — Prin ea vor cădea dela sine Concordate și Acorduri dăunătoare coeziunii noastre de rasă și puterii de rezistență a statului național întregit.

7. Credincioși unei tradiții de veacuri în care au crescut, mirenii Mitropoliei Ardelene, țin cu neștrămutată convingere la autonomia Bisericii, fiind hotărâți să urmeze cu însuflețire pe Ierarhii lor pentru apărarea moștenirii Mitropolitului Andrei Șaguna.

8. Roagă ca în toate legiuirile să se țină seamă de drepturile bisericii drept credincioase, ca piatră de temelie a Statului și prin urmare să se dea prioritate studiului religiei în toate categoriile de școli, mai ales în cele nou înființate, cum este Școala normală superioară și școlile de ucenici, să se respecte repausul duminical și să se dea vechilor bresle, întemeiate în Ardeal de capetele bisericești și reînviaste astăzi, drepturile care să asigure românii, neatinși de ideologii străine, conducerea și preponderența, garantate de noua Constituție.

Roagă On. Guvern să treacă cât mai curând la predarea a câte unei școli normale pe seama Bisericii în fiecare centru episcopesc, așa cum prevede legea de organizare a învățământului teologic.

9. Reafirmă cu o credință mai puternică decât oricând voința sufletelor românești din Ardeal și Banat, de a fi, împotriva oricui ar încerca, straja eroică a întregității hotarelor și a drepturilor intangibile ale României.

Secretar general: I. Mateiu.

Președintele Congresului: Sextil Pușcariu.

Cererile Românilor din Jugoslavia.

Ziarul „Banater Deutsche Zeitung” nr. 257 de Miercuri 16 Nov. a. c. comunică din Becicherecul-mare că d. Stoiadinovici, primul ministru al Jugoslaviei, oprindu-se în turneul său electoral la Becicherecul-mare a primit o delegație de români, cari i-au prezentat un memoriu cuprinzând următoarele doleanțe:

„Pe teren cultural: 1. Înființarea de noi școli primare cu limba de predare română și înființarea unei școli de aplicație pe lângă școala normală din Vârșeț. 2. Deschiderea de secții românești pe lângă școlile primare jugoslave din comunele românești. 3. Înființarea de grădinițe de copii românești în comunele cu majoritate absolută românească. 4. Numirea de învățători români în locul celor sârbi la școlile primare de stat. 5. Aranjarea definitivă a examenelor de diferență pentru învățătorii și învățătoarele cari au studiat în România și și-au obținut acolo diplomele. 6. Inlesniri de pașaport pentru tineretul român din Jugoslavia, care studiază în România. 7. Recunoașterea în cele din urmă și permisiunea de funcționare a asociației culturale române „Astra”, ca și libertatea de a se desvolta a tuturor instituțiilor culturale.

Pe teren administrativ românii bănățeni cer numirea de funcționari comunali onești și potriviți aparținând populației românești.

Pe teren economic românii cer o îndreptățire mai mare de a participa la lucrări publice în ținutul Alibunar

precum și în comunele locuite de români din celelalte județe, ca și rezolvarea despăgubirilor pentru exproprierea rurale.”

Delegația a adus la cunoștința președintelui de consiliu că Românii din Banatul jugoslav își vor pune în Alibunar un candidat separat cu programul guvernului și că în celelalte județe vor vota cu candidații guvernului.

Se lămurește situația Academiiilor teologice. In urma intervențiilor bisericești ce s'au făcut, Ministerul educației naționale a socolit necesar să vină cu un comunicat explicativ, de cuprinsul următor apărut în ziare:

„Față de unele nedumeriri ivite în legătură cu situația școlilor speciale prevăzute în noua reformă universitară, ministerul Educației Naționale lămurește că toate aceste instituții fac parte din învățământul superior, depind ca administrație de direcțiunea învățământului superior din minister, iar absolvenții lor sunt admiși la concursul pentru primirea în școlile normale superioare.”

Luând act cu satisfacție de acest comunicat, sperăm că se vor lua măsuri succesive spre a risipi toate îngrijorările legitime ale Bisericii în privința Academiiilor teologice.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Turda.

Sâmbătă în 12 Noemvrie 1938, s'a întrunit preoțimea tractuală în conferința de toamnă.

Conform programei, ordinea de zi se începe la ora 5 d. m., prin slujba vecerniei la biserica cea veche, care se încheie cu predica preotului Iacob Bratu cu tema: „Biserica, mijloc de întărirea credinței”.

Conferința se continuă prin o ședință intimă în cancelaria oficiului protopesc sub prezidiul P. C. prot. I. Murășianu, care își exprimă dragostea sa pentru preoțime și bucuria pentru praznicul zilei de 13 l. c., când se face redeschiderea frumoasei biserici.

Urmează raportul asupra lucrărilor preoților despre tema dată de Ven. Consiliu eparhial: „Rolul preotului în parohie conform cu noua Constituție”.

Raportorul pr. Emil Mureșan, ajunge la următoarele concluzii:

1. Tagma preoțească constată cu bucurie, că prin noua Constituție Carol II-lea se sfârșește politica de partid și se începe o epocă nouă de pace, liniște și progres.

2. Preoțimea se va putea devota în viitor mai cu râvnă înaltei sale misiuni sufletești.

3. Se constată că noua Constituție prevede obligativitatea cununiei religioase, prin aceasta contribuind la consolidarea familiei românești.

Raportor.

Cerc religios.

În ziua de 20 Noemvrie cor., cercul religios III. al prot. Lupșa de sub președinția venerabilului preot Gheorghe Lazăr, și-a ținut a treia misiune pastorală din anul acesta în parohia Mogoș-Valea-Barnei.

Serviciul divin a fost început cu utrenia și urmat de sfânta Liturgie la finea căreia a predicat preotul Iosif Florea, desvoltând pericopa evanghelică.

Tot în biserică sau mai slujit rugăciunile sfințirii apei și a sf. maslu.

A conferențiat pr. Ifr. Bordea despre „Darurile cerești”.

După ce poporul a fost miruit și stropit cu apă sfințită s'a împrăștiat la ale sale adânc mișcat de slujbele religioase și învățăturile primite în biserică.

Au luat parte la acest cerc preoții, pr. președinte Gh. Lazăr, Vasile Jina, Ifrim Bordea, Iosif Florea și pr. Laurențiu Bucur.

S'a observat în această parohie că deși vacantă de foarte mult timp și înconjurată de două parohii catolice, totuși ține cu însuflețire flacăra vie a legeri strămoșești, luptându-se cu toate puterile bieții oameni ca parohia să-și termine definitiv reparația bisericii și să-și ridice noi case parohiale.

Coresp.

Sfințirea iconostasului capelei ort. rom. și a troiței din Ungheni-Murăș.

Intr'un cadru impresionant s'a săvârșit de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Prot. stavrofor Ștefan Russu, sfințirea iconostasului capelei ortodoxe din Ungheni și a troiței ridicate pe locul destinat cimitirului ortodox.

După sf. liturghie P. C. Protopop, într'o înălțătoare cuvântare a arătat însemnătatea zilei pentru credincioșii din Ungheni și anume: 1. Se sfințește iconostasul ridicat prin cheltuiala P. C. Sale; 2. Introducerea tânărului preot Victor Miron și 3. sfințirea troiței ce urma să se facă.

Pr. Victor Miron mulțumește P. S. Nicolae pentru că l-a numit preot al capelei, tot asemenea P. C. Protopop, prin a cărui strădanie și purtare de grijă s'a înființat capela și prin cheltuiala căruia a fost înzestrată capela cu frumosul iconostas ce a costat 16.500 Lei, mulțumește și

Preoților administratori P. Farcaș și O. Bucin, pentru munca depusă până la venirea sa ca preot.

Răspunde Pr. Olimpiu Bucin, arătând însemnătatea jertfei P. C. Protopop și dragostea P. C. Sale față de bisericile și credincioșii tractului. Mai vorbesc: D-I Lt. Matei comandantul premilitarilor, d-I Notar și episcopul capelei d-I perceptor Ionescu.

Se face apoi o procesiune la locul unde s'a înălțat troița ridicată de perceptorul Dumitru Ionescu. După sfințirea troiței Pr. Olimpiu Bucin într'o cuvântare arată însemnătatea crucii pentru mântuire.

După cuvântarea d-lui Prof. N. Oprea din Tg.-Murăș, înălțătoarea manifestație se încheie prin cuvântul de mulțumire adresat de P. C. Protopop tuturor participanților.

Pr. OLIMPIU BUCIN-Vidrasău.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Episcop Nicolae Colan, ministrul Cultelor și Artelor, deși bolnav, a ținut să fie Dumineca trecută la Tg.-Murăș spre a lua parte la Congresul general al FOR.-ului. Cu trenul de seara s'a înapoiat la București spre a fi de față la primirea iubitelui nostru Suveran.

Suveranul nostru doctor honoris causa. Senatul universității din București fiind sesizat de adresa facultății de drept a hotărât, în unanimitate, să deacearnă titlul de doctor honoris causa M. S. Regelui, în conformitate cu art. 69 din vechea lege a învățământului universitar din 1912 care prevede că acest titlu trebuie să fie conferit numai de Universitate.

Propunerea aceasta a fost făcută în primăvară și de facultatea de litere.

M. S. Regelui I se acordă titlul de doctor honoris causa pentru merite excepționale, ocrotirea acordată învățământului, sollicitudinea arătată profesorilor și grija părintească pentru studenți.

O distincție pentru d. N. Iorga. Școala de războiu din București, unde marele savant este profesor, i-a oferit de curând în cadrul unei serbări impresionante, și cu înalta aprobare a M. S. Regelui, insigna „Alere Flammam“ ca un semn de omagiu pentru serviciile extraordinare ce le-a adus acestei instituții de cultură. Profund mișcat d. prof. Iorga a mulțumit, spunând că insigna conferită nu face decât să-i amintească de datoria ce o are față de această școală.

Monumentul lui Octavian Goga. În București s'a constituit un comitet de inițiativă, alcătuit din personalități proeminente, pentru, a ridica în capitala țării un monument, vrednic de figura lui Octavian Goga. S'au dat dispoziții ca în fiecare județ să se facă comitete filiale, cari

să strângă fonduri în vederea acestui scop mareț. Săptămâna trecută comitetul a fost ales și în Cluj, cuprinzând un mare număr de fruntași ai vieții publice.

Desvelirea monumentului lui Ionel Brătianu. Dumineca trecută a avut loc în București desvelirea monumentului ridicat lui Ionel Brătianu. A fost o asistență aleasă, în frunte cu membrii guvernului. Slujba sfințirii a săvârșit-o I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, — asistat de un sobor mare de ierarhi și preoți. Cel dintâi a vorbit Mitropolitul Ardealului, apoi d. ministru Ionescu-Sisești care a citit cuvântarea Preafericitului Patriarh Miron, reținut de boală, d. C. Angelescu, consilier regal, d. Al. Lapedatu și general Dombrowschi, primarul capitalei.

Solemnitatea a impresionat profund pe cei de față, veniți din toate unghiurile țării spre a ascultă evocarea marelui om de stat, care a prezidat războiul pentru întregirea neamului.

Noul rector al Academiei Comerciale. Conform legii de raționalizare a învățământului universitar a avut loc și la Academia Comercială din Cluj în 24 Noemvrie c. alegerea de Rector. Au obținut: d. I. Mateiu, directorul gazetei noastre 11 voturi, S. Opreanu 4 voturi și I. Evian 1 vot. Rămâne ca Ministerul Educației naționale să confirme pe unul din cei trei candidați.

D-I prof. S. Mehedinți pensionar. D-I prof. S. Mehedinți dela Universitatea din București, membru al Academiei Române, bărbatul de o adâncă credință și cultură creștină și-a înaintat demisia din învățământ pentru a-și regula drepturile la pensie. Ministerul educației naționale primind cererea aceasta a doua oară, după ce o respinsese odată, a exprimat mulțumiri d-lui prof. Mehedinți pen-

tru serviciile aduse învățământului și culturii naționale în lunga d-sale activitate didactică.

Pregătirea de călugărițe-infirmiere. În urma stăruințelor depuse de Sf. Sinod, Ministerul sănătății a întocmit un decret pentru înființarea și funcționarea institutelor pentru pregătirea infirmierelor călugărițe ortodoxe.

Regulamentul a fost trimis Consiliului Legislativ care a dat un aviz favorabil. Vom vedea astfel realizându-se în curând una din necesitățile mari ale țării și Bisericii naționale.

Anglia și hotarele României. Celebrul scriitor englez Bruce Lockhardt a ținut la postul de televiziune din Londra o conferință despre România însoțită de demonstrații grafice. El a arătat că hotarele noastre nu pot face obiectul unor modificări pentru că ele ca și în regiunile învecinate sunt locuite de o populație română compactă. Pe când minoritățile, cu excepția așa zisilor săcui înconjurați de populații românești, sunt răspândiți în grupuri mici pe toată suprafața țării. În același timp geograful Horabin, care ilustră conferința cu hărți, a dovedit cât de tendențioase sunt hărțile contelui Teleki, răspândite în Anglia în scopuri revizioniste.

Avertisment prietenesc. În ziarul *Il Telegrafo* din Roma, directorul lui a publicat un articol trimis din Budapesta, în care scrie: „după arbitrajul dela Viena, Ungaria atingându-și țelurile, revizionismul, care a fost folosit de aristocrație ca un anesteziac pentru masele sociale și în special pentru țărănime, trebuie să procedeze la revizuirea propriilor sale idei printr'o largă împroprietărire a țăranilor“. Oare vor înțelege acest avertisment belicoșii latifundiați din țara lui Horthy?

Evreii s'au executat! Ministerul finanțelor din Berlin a făcut cunoscut că evreii din Germania au achitat în întregime amenda pentru moartea secretarului von Rath dela legațiunea din Paris.

Suma încasată este de un miliard mărci, adică 40 miliarde lei, care va fi folosită de către Germania pentru înarmări. Iată un ingenios mijloc de a pregăti războiul.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7848/1938.

Ordin circular.

Casei de Depuneri i se prezintă spre restituire garanțiile depuse pentru diferite licitații, făcându-se pe verso fiecărei recipise mențiunea că suma este liberă.

Pentru a se preîntâmpina eventualele restituiri greșite, vă rugăm să binevoiți a lua măsuri ca ori-câte ori se încredințează unui furnizor sau antreprenor de lucrări, o recipisă pentru eliberarea unei garanții, depusă în vederea executării unei lucrări sau furnituri, în afară de mențiunea ce se face astăzi pe verso recipisei, serviciile eare dispun eliberarea garanțiilor, să facă, în aceiași

zi, o adresă Casei de Depuneri, prin care să se ceară restituirea garanției, menționându-se numărul recipisei, valoarea ei, precum și numele beneficiarului, căruia urmează a i se face restituirea.

Pentru cazurile când garanțiile s'ar referi la ținerea licitațiilor, având în vedere că ofertanților asupra cărora nu s'a făcut adjudecarea li se încredințează recipisa în ședință, se va face numai o mențiune pe spațiile recipisei că este liberă garanția, însă această mențiune va fi semnată de Președintele Comisiunii și de Secretarul Comisiunii, specificându-se numele sub semnătură.

Ținând seamă că restituirea unor asemenea depozite Cassa de Depuneri nu o va face decât pe baza adresei oficiale, plecată dela Serviciul care dispune eliberarea garanției, vă rugăm ca aceste formalități să se îndeplinească în aceeași zi, pentru a nu produce dificultăți și întâzieri în satisfacerea cererilor celor ce ar cere restituirea.

Cluj, la 23 Noemvrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 7947/1938.

Comunicat.

Al 57-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc“ al Eparhiei noastre s'a acordat familiei fideiortatei preoțese Valeria Tr. Pleșa din Stejeriș, decedată în ziua de 15 Noemvrie 1938 în suma de 15.000 Lei. Acest caz fiind primul caz excepțional — pentru soții — în anul 1938 se va plăti de membră în plus câte 45 Lei.

Aceasta conform Regulamentului fondului Art. 4 c).

Cluj, la 28 Noemvrie 1938.

Consiliul eparhial.

Oficiul protop. ort. român al Huedinului

Nr. 1375—1938.

(47) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II. Dumbrava protopopiatul Huedin să publice concurs nou cu termen de 15 zile dela prima apariție în gazeta oficială „Renașterea“ din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casă parohială și dependințele de lipsă.
2. Sesiune parohială 32 jugăre.
3. Una vică cereale bir dela fiecare familie (circa 80 familii) din care $\frac{1}{3}$ e a cantorului și $\frac{1}{10}$ a crâșnicului.

4. Intregirea salarului dela stat, conform coalei B).

Cererile de concurs făcute conform normelor în vigoare să vor înainta Consiliului eparhial în termen reglementar. Reflectanții cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie pentru a cânta și predica, eventual a celebra sf. Liturghie și pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 26 Noemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Huedinului în înțelegere cu Consiliul parohial ort. român din Dumbrava.

Aurel Munteanu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.